

LBRIS

We know
books

PREMA

**Trezirea și ascensiunea lui
Kundalini Shakti**

Editura Ram

© Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin
Editurii Ram.

CUPRINS

1. Ce este Kundalini Shakti?	5
1.1. Despre simbolismul Șarpelui.....	11
1.2. Kundalini privită ca o zeitate.....	15
1.3. Texte sacre despre kundalini	17
1.4. Emananța și resorbția creației corelate cu kundalini .	20
1.5. Clasificări ale lui kundalini.....	24
2. Shakti - energia universală.....	34
2.1. Cuplul Shiva-Shakti.....	34
2.2. Diferitele forme ale lui Shakti	37
3. Structura energetică subtilă (chakre și nadi)	42
3.1. Corpurile subtile	51
3.2. Chakrele- centrii subtile de forță.....	53
3.3. Muladhara Chakra	56
3.4. Swadhisthana Chakra.....	60
3.5. Manipura Chakra	63
3.6. Hrid Chakra	66
3.7. Anahata chakra	67
3.8. Vishuddha Chakra	70
3.9. Lalana Chakra	73
3.10. Ajna Chakra	76
3.11. Centrii secundari pentruAjna și Sahasrara.....	79
3.12. Sahasrara.....	84
4. Prana si kundalini.....	92
4.1. Prana, Ida Nadi și Pingala Nadi.....	92
4.2. Egalizarea suflului între Ida și Pingala	95
4.3. Prana în Sushumna Nadi.....	98
4.4. Trezirea lui Kundalini Shakti.....	103
4.5. Ascensiunea lui Kundalini Shakti.....	108
4.6. Ascensiunea și fixarea lui Kundalini în Sahasrara .	122
4.7. Percepții legate de trezirea lui kundalini	127

LIBRIS We know books

4.8. Semne ale trezirii și ascensiunii lui kundalini	135
4.9. Efectele ale trezirii și ascensionării lui kundalini ...	138
5. În loc de încheiere	150
Anexa 1: Mărturii despre Kundalini Shakti.....	152
Anexă 2: Despre revărsarea de Grație Divină – Shaktipata.....	177
Anexa 3: Mișcarea suflului pe Sushumna și cele șapte fericiri .	180
Anexa 4: Cele trei Linga.....	182
Anexa 5: Samadhi –starea supraconștientă de extaz divin	184
Bibliografie.....	191

1. Ce este Kundalini Shakti?

Kundalini Shakti este energia cosmică universală (Suprema Shakti), atunci când ea se află în stare potențială în ființa umană. Este energia infinită din fiecare dintre noi, care la ființa ignorantă există adormită în străfundurile subconștientului ei. La o persoană trează din punct de vedere spiritual, această energie ascensionează până la nivelul lui Sahasrara unde se unește cu Conștiința infinită, cu preaiubitul ei Shiva. Ca urmare a acestei uniuni, ființa atinge desăvârșirea sau eliberarea spirituală.

Kundalini, această axă energetică aflată chiar în centrul omului și al Universului, stă la originea puterii spirituale nelimitate și prin Ea se ajunge la înflorirea tuturor energiilor desăvârșirii.

Vom vedea de-a lungul acestei cărți că, pentru anumite tradiții spirituale, Kundalini Shakti este chiar întruparea Mamei Divine, a lui Para Shakti.

Deși în forma sa subtilă se află în toate ființele, ea nu se revelează pe sine până când aspirantul spiritual (sadhaka) nu ajunge la o anumit nivel de înțelegere, prin intermediul unor procedee specifice, pentru a o "trezi" și a o face să ascensioneze din planul lui muladhara chakra până în planurile superioare ale ființei sale.

Kundalini este un rezervor nesfârșit de energie, fie că rămâne latentă în corpul omului, fie că, recăstigându-și esența sa conștientă, se reorientează către nivelul universal al existenței. Astfel, ea are un rol fundamental pentru experiențele mistice cele mai elevate, indiferent de credințele religioase ale aspiranților. Ea este cea mai subtilă dintre realitățile subtile create și conține în ea însăși misterul creației și calea spre eliberarea supremă.

Deși la ființa ignorantă sălășluiește în muladhara chakra, kundalini shakti susține și sprijină activitatea tuturor celorlalți

centri de forță, căci ea este suprema zeiță care guvernează prana shakti-urile tuturor centrilor (chakre).

Așa cum o indică și numele¹, ea este comparată cu un șarpele care zace încolăcit și adormit (în formă spiralată). După cum șarpele, a cărui otravă îl face de temut, simbolizează toate forțele latente, tot așa și kundalini, când se odihnește inertă în ființa noastră, corespunde energiilor noastre inconștiente, latente, potențiale. Dacă sunt trezite și controlate, aceste energii devin eficiente, active și ne dau o veritabilă forță spirituală.

Kundalini seamănă cu șarpele și prin felul în care acesta atacă. Pentru a mușca, el se întoarce spre sine însuși, coada lui formând un cerc pe care se sprijină. Dacă kundalini este perfect controlată, ea nu prezintă nici un pericol. Astfel, după ce kundalini își desfășoară inelele și se ridică (din chakră în chakră), - rigidă ca un baston - până în creștetul capului, ea devine „inofensivă” energie a conștiinței treze (Cit Shakti).

Când nu mai există nici un efect nedorit, necontrolat, strălucirea și puterea sa se răspândesc în tot corpul; acest lucru este exprimat de termenul *visa* cu dublu sens: „otravă” care se infiltrază peste tot și provoacă moartea, dar și „omnipenetrarea” nectarului nemuririi (amrita).

Semnificația imaginii lui kundalini, încolăcit de trei ori la baza coloanei vertebrale, reprezintă simbolic următoarele: cele trei spire reprezintă cele trei litere ale mantri Aum, care se referă la trecut, prezent și viitor; la cele trei guna (tendințe): tamas, rajas și sattva; la cele trei stări de conștiință: starea de veghe, cea de somn și de vis; și la cele trei tipuri de experiențe: experiență subiectivă, experiență senzorială și absența oricărei experiențe. „Și jumătate” reprezintă starea de transcendență, în care nu există nici starea de veghe, nici cea de somn sau de vis. Astfel, cele trei spire și jumătate semnifică experimentarea totală a universului simultan cu experimentarea transcendenței.

Ea este aceea care devine cele trei guna (satva, rajas, tamas) pentru a genera efecte specifice. Kundalini shakti este

totodată iccha shakti (puterea voinței), jnana shakti (puterea de cunoaștere) și kriya shakti (puterea de acțiune) și reprezintă atât puterea de expresie a conștiinței, cât și manifestarea celor trei guna. Kundalini shakti este de asemenea sursa, originea și mama celor trei forme de energie specifice ale soarelui, lunii și focului ce există atât în microcosmosul ființei umane, cât și în macrocosmos sau Univers

Kundalini însăși este în cele patru shakti ce produc sunetul: para, pashyanti, madhyama și vaikhari. Când sunetul se găsește sub forma sa cauzală, este numit Para shabda când ideea de sunet este deja produsă și ea părăsește muladhara chakra, mișcându-se prin intermediul curenților energetici subtili între acest centru de forță și manipura chakra, denumirea corectă este pashyanti.

Când aceeași idee de sunet din punct de vedere subtil se „mișcă” prin intermediul curenților energetici între manipura și anahata chakra, este numit madhyama.

Când aceeași idee de sunet se transformă în gândul care se transmite apoi creierului, căpătând expresia vorbirii, sunetul (shabda) este numit vaikhari.

În călătoria sa de întoarcere, când atinge nivelul lui ajna chakra ea devine puterea (shakti) planului spiritual.

Kundalini shakti este shabda brahman și înglobează în corpul său toate energiile specifice sunetelor; toate mantrile nu sunt decât manifestarea sa specifică într-un anumit plan energetic subtil corespondent. De aceea ea se mai numește mantra devata sau matrika.

Kundalini shakti este sursa tuturor sunetelor, formelor, ideilor, precum și a vorbirii. Kundalini shakti este suportul vieții tuturor ființelor vii, menținându-le animate prin procesul respirației.

Kundalini shakti reprezintă atât conștiința lumii ca diversitate (jagathchaitanya) cât și conștiința lumii ca întreg (virat chaitanya).

Ea este atât avidya shakti (ignoranța)- atunci când se află adormită în muladhara- cât și vidya shakti (cunoașterea

¹ Kundalini înseamnă „cea încolăcită”

supremă) – atunci când este trează în sahasrara. Ea este shakti ce eliberează prin vidya sau dimpotrivă înlănțuie ființa care se complăce în ignoranță (avidya).

În textele tantrice, Kundalini este considerată puterea sau energia fundamentală. În termenii psihologiei moderne, ea poate fi numită inconștientul abisal al omului. În mitologia hindusă Kundalini corespunde cu conceptul de Shakti.

Dar dificultatea de a o defini ține, în primul rând, de însăși natura energiei kundalini. Chiar dacă este simțită cu mare intensitate și chiar dacă efectele ei sunt remarcabile, pentru intelect ea rămâne totuși de neînțeles și inexprimabilă. Volume întregi dacă s-ar scrie și tot nu ar putea să ne ofere o imagine corectă despre ea, deși pentru cel care o experimentează ea este simplă ca și Viața și chiar mai mult, este sursa însăși a tot ce este viață. Și cum am putea să dăm o definiție vieții?

Cum a fost descoperită Kundalini?

Chiar de la începutul vremurilor, omul a fost martorul multor evenimente transcendente. El a reflectat asupra faptului că unii oameni erau capabili să scrie poezii inspirate sau să compună muzică frumoasă, pe când alții nu; un om putea să lupte pe câmpul de bătălie timp de mai multe zile în șir, pe când un altul nu avea energie nici să se ridice din pat. De aceea, el a vrut să descopere de ce oamenii sunt atât de diferiți unul de altul.

În cursul cercetărilor sale, omul a ajuns să înțeleagă faptul că în fiecare ființă umană există o formă specială de energie. El a observat că în unii oameni această energie era adormită, pe când în alții ea era într-un proces de trezire, iar în alții, foarte puțin, ea era trezită cu adevărat. La început, omul a dat acestei energii nume de zei, zeițe, de îngeri sau de divinități. Apoi el a descoperit prana, și a numit-o Prana Shakti. În Tantra ea a fost numită Kundalini.

Ce înseamnă diferitele nume ale lui Kundalini?

În limba sanscrită, kundal înseamnă înfășurare și astfel Kundalini a fost descrisă ca fiind „înfășurată”. Aceasta este credința tradițională, dar ea a fost greșit înțeleasă. Dar există și alte interpretări ale cuvântului kundalini. Swami Shivananda susține că cuvântul kundalini vine de la cuvântul kunda, care înseamnă un loc adânc, groapă sau o cavitate. Focul utilizat în ceremonia de inițiere este aprins într-o groapă numită kunda. Similar, locul unde este incinerat un cadavru este o kunda. Dacă se sapă un șanț sau o groapă, acestea se numesc kunda.

Kunda se referă la cavitatea în care se adăpostește creierul, care seamănă cu un șarpe încolăcit și adormit. (Dacă aveți ocazia de a examina un creier uman disecat, veți observa că el este de forma unei bobine sau a unui șarpe încolăcit, închis în sine însuși). Aceasta este adevărata semnificație a lui Kundalini.

Cuvântul kundalini se referă la energie, Shakti sau putere atunci când este în starea potențială adormită, dar când ea se manifestă putem să o denumim Devi, Kali, Durga, Sarawati, Lakshmi sau să folosim oricare alt nume în funcție de forma de manifestare care ni se înfățișează.

În tradiția creștină, termenii "Calea Inițiaților" și "Scara către Ceruri" folosiți în Biblie se referă la ascensiunea lui Kundalini prin Sushumna nadi.

Orice eveniment important din viața spirituală este în legătură cu trezirea lui Kundalini. Și scopul oricărei forme de practică spirituală, fie că îl numim samadhi, nirvana, moksha, comuniune, uniune, kaivalya, eliberare, mântuire sau în alt fel, este de fapt o trezire a lui Kundalini.

Teoretic orice ființă umană o poate trezi și ascensiona pe Kundalini shakti. Nu doar sfinții și sadhu-șii au trezit-o pe Kundalini, dar și unii poeți, pictori, eroi, scriitori, ființe care în anumite momente speciale din viața lor au simțit că prin sacrificiul, abnegația, creativitatea, dragostea de care au dat dovadă, au trezit în ei o putere nebănuită. Trezirea lui Kundalini nu conduce doar la apariția unor viziuni spirituale, dar apar și

zorii unei inteligențe creatoare și o trezire a capacităților supra-mentale.

O dată cu trezirea lui Kundalini, are loc o transformare profundă în viață. Aceasta are în mică măsură legătură cu viața morală, religioasă sau etică a omului. Ea este în legătură mai mult cu calitatea experiențelor și a percepțiilor noastre. Când se trezește Kundalini, mintea noastră se transformă și de asemenea se modifică prioritățile și eliminăm atașamentele pe care le mai avem. Este foarte ușor de înțeles. Când ai fost copil îți plăceau jucăriile; dar de ce nu îți mai plac ele și acum? Pentru că mintea noastră s-a modificat și, prin urmare, s-au modificat și prioritățile și dorințele pe care le avem. Astfel, o dată cu trezirea lui Kundalini are loc o transformare spirituală radicală.

De ce să o trezim pe Kundalini?

Dacă dorim să începem practica sistemului Kundalini-yoga, atunci cel mai important lucru este acela de a avea o motivație și un scop. Dacă se dorește trezirea lui Kundalini pentru a dobândi puteri paranormale, atunci mai bine este să renunțăm chiar acum, pentru că acele siddhis-uri (puteri paranormale) se vor dovedi în timp adevărate obstacole în evoluția noastră spirituală. Ideal este să dorim să o trezim pe Kundalini pentru a ne bucura de comuniunea dintre Shiva și Shakti, care este de fapt comuniunea dintre cele două mari forțe care există în ființa noastră- conștiința infinită și energia infinită, să vrem să atingem stări de samadhi și să avem experiența Absolutului și să dorim să înțelegem adevărul aflat în spatele aparențelor și scopul drumului nostru să fie comuniunea cu Dumnezeu.

Prin trezirea lui Kundalini putem să accelerăm ritmul evoluției noastre psihice, mentale și spirituale. O dată ce se trezește marea Shakti, omul nu mai este doar un corp fizic grosier, care "funcționează" cu un mental inferior și cu prana (energie) cu o frecvență joasă de vibrație. Fiecare celulă a corpului este atunci încărcată cu prana cu o înaltă frecvență de vibrație, care este generată de trezirea lui Kundalini. Iar atunci

când are loc trezirea totală, omul devine un tânăr zeu, o întruchipare a divinității.

1.1. Despre simbolismul Șarpelui

Fiind gardian al celei mai mari dintre comori - nemurirea - kundalini evocă șarpele străvechi al adâncurilor, Ahirbudhnya, pe care îl slăvesc Vedele. Acest șarpe este implorat pentru a fi obținută hrană și vigoare, în același timp cu pământul, cerul, oceanul și promotorii ordinii cosmice (rita). Cultul său este asociat cu venerarea unor divinități mai vechi, precum Aditi, mamă pentru aditya, "dezlegarea personificată", precum și cu venerarea asura-șilor, gardieni ai comorilor. Printre aceste divinități, misteriosul șarpe abisal este foarte adesea invocat odată cu Ajaekapad, Cel Nenăscut și de care probabil că el nu diferă.

Adâncurile domeniului său sunt cele ale oceanului, cele ale atmosferei cu norii și negurile sale, precum și adâncurile pământului din care țâșnesc izvoarele benefice - așadar Ahirbudhnya încercuiește universul pe care îl conține în ființa sa.

În cursul unui ritual vedic, adresarea către locul sacrificial de către preotul brahman dotat cu "o cunoaștere insondabilă" se face în acești termeni: "Tu ești un ocean care cuprinde totul, tu ești ne-născutul cu un singur picior, tu ești șarpele din adâncurile oceanului."

Poeții și misticii (kavi și rishi) au păstrat într-un atât de mare secret știința despre aceste divinități străvechi, încât cheia lor a fost pierdută din timpurile Rig Vedei. În acea epocă, zeul războinic, băutor de soma, Indra, i-a detronat pe asura și pe aditya; le-a luat comorile pe care ei le păstrau cu gelozie și le-a dăruit adoratorilor săi. Totodată, șarpele Ahi, gardian al izvoarelor, a devenit un dragon pe care l-au doborât Indra și ajutoarele sale.

Literatura epică ni-l prezintă pe Vishnu care, dormind în mijlocul apelor primordiale, se sprijină pe inelele multiple ale șarpelui cosmic Adishesha (șarpele cu o mie de capete), numit și

LIBRIS | we know books

Ananta, infinitul. El este cel care înconjoară pământul și îl susține.

Dacă ați văzut tablouri și imagini cu Shiva ați remarcat șerpii care îi se înfășoară pe talie, pe gât și pe brațe. Kali, zeița care reprezintă puterea cosmică a timpului, este de asemenea împodobită cu șerpi. Krishna a dansat pe capul unui șarpe veninos, numit Kaliya în mijlocul râului Yamuna, care este un alt nume a lui Ida Nadi.

Trebuie să menționăm și faptul că în India - evident India pre-ariană - și în special în Kașmir, exista cultul față de venerabilii naga, șerpi divini și totodată înțelepți mistici, care posedau o știință înaltă, ocultă și care țineau ascunsă o ambrozie celestă.

Divinitățile-șerpi sunt prezente și în multe legende budiste pe care le relatează Tripitaka; se arată cum Buddha stăpânește naga periculoși precum Uruvilva; cei doi se luptă o noapte întreagă, având drept arme doar focul arzător (tejas) pe care ei îl emană; naga care scuipe flăcări este în final învins de splendoarea luminii aprinsă de Buddha.

Dar, de regulă, naga, convertit prin cuvântul Iluminatului, îi oferă acestuia ajutor. Așa se întâmplă cu regele naga-șilor, Muchilinda, care este reprezentat în multe sculpturi fiind ridicat în spatele lui Buddha și cum, pentru a-i proteja capul de intemperii, își întinde gluga deasupra lui ca o boltă sau ca o umbrelă.

Dar ceea ce ne autorizează să evocăm șarpele mitic în legătură cu kundalini este reluarea acestui simbol chiar în interiorul sistemului șivait.

În cea mai înaltă dintre ridicările lui Prana-kundalini (Vezi cap. Clasificări ale lui kundalini), cea numită chiar "a șarpelui" (bhujangavedha), energia efectuează o ridicare fulgurantă până în creștetul capului și se desface ca o floare, plină de fericire, având aspectul unei cobre cu o glugă cvintuplă vibrând de o viață intensă. (Vezi anexa II)

Fiind astfel desfăcută deasupra capului, ea simbolizează dvadashanta cosmică; toate energiile yoghinului sunt, în această etapă, omnipenetrante și se răspândesc în universul întreg.

Simbolismul șarpelui se regăsește și în alte tradiții.

Caduceul este simbolul medicinei. Rădăcina cuvântului medicină sau medicament înseamnă atenție, care este, de asemenea, și rădăcina cuvântului meditație. Caduceul este

simbolul zeului grec, Hermes, care este declarat a fi mesager al zeilor. Împreună, Ida și Pingala nadi sunt reprezentate de cei doi șerpi din caduceu, în timp ce Sushumna formează axul central. Cei doi șerpi se intersectează la nivelul chakrelor. La nivelul lui ajna chakra, care este situată între cele

două sprâncene, există două petalele, una de fiecare parte, la fel cum există două aripi în partea de sus a caduceu.

În Orient, cei doi șerpi răsuciți în jurul unei tije corespund celor doi curenți Pingala și Ida care se răsucesc în jurul lui Merudanda (lui Sushumna nadi): Iar cele două aripi de la nivelul lui ajna simbolizează unificarea celor două nadiuri la acest nivel. Primul nadi, Pingala, este de culoare roșie, caldă și uscată, la fel ca Soarele și este corelat cu elementul alchimic sulf; cel de-al doilea, Ida, este rece și umedă, la fel ca elementul alchimic Mercur și este corelat cu Luna și culoarea argintie.

În Grecia Antică și mai târziu în mitologia romană îl găsim în simbolul care îl însoțește pe Asclepios, zeul medicinei, adesea reprezentat ținând în mână un toiag pe care sunt sculptați unul sau doi șerpi. Pentru greci acest simbol reprezenta simbolul vindecării.

Cu multe secole în urmă regăsim în Occident simbolul șarpelui lui Mercur care a devenit în timp și un simbol al alchimiei (al proceselor psihice și fizice de metamorfoză).

În țările scandinave dar și în țări din America Latină și din Orientul Mijlociu, precum și în cadrul multor alte civilizații din lume, conceptul de putere a șarpelui este reprezentat pe monumente și artefacte străvechi. Aceasta înseamnă că, în trecut, Kundalini era cunoscută de oamenii din toate locurile din

lume. Totuși, noi putem să ne-o reprezentăm pe Kundalini în orice mod dorim, pentru că, de fapt, prana nu are nici formă, nici dimensiuni, ea fiind infinită.

Uroboros - șarpele care-și înghite coada - este un simbol străvechi al continuității, al marelui principiu vital și al uniunii dintre cer și pământ. Uneori, trupul acestui șarpe care se auto-înghite este reprezentat jumătate luminat, jumătate întunecat, similar simbolului chinez Yin-Yang, indicând atât jocul polarităților în natură, cât și armonizarea opozițiilor aparente. În sensul ultimei afirmații, Uroboros servea ca simbol important în tradiția gnostică, ai cărei inițiați aspirau la o conștiință unificată, transcenzând personalitatea egotică și mintea. Cercul pe care îl delimitează este cercul timpului, al eternității, al eternului prezent.

Acesta este și simbolul arhetipal care i-a fost revelat în vis chimistului Kekule, în secolul al XIX-lea și care i-a dat ideea că structura moleculară a benzenului este un inel închis de atomi de carbon.

La egipteni simbolul poate fi întâlnit pe coroana faraonilor, la azteci în iconografia reprezentându-l pe Quetzalcoatl, Șarpele cu pene, iar în descrierile Vechiului Testament în simbolul toiagului lui Moise. Bastonul lui Moise, prin intermediul căruia erau realizate uluitoarele sale miracole, este de fapt simbolul lui Kundalini, prin a cărui trezire sunt activate multiple potențialități de natură paranormală.

Șarpele din Biblie, care a tentat-o pe Eva să mănânce mărul din pomul Cunoașterii binelui și a răului, nu este decât un mit al lui kundalini care reprezintă coborârea conștiinței în materie, pentru că kundalini shakti adormită determină identificarea ființei umane cu materia și bineînțeles cu corpul fizic.

1.2. Kundalini privită ca o zeitate

Nu poți să o cunoști pe Kundalini fără să o adori pe Shakti, pe Mama Divină. Doar un adorator a lui Shakti va reuși să o înțeleagă pe Kundalini Devi, marea zeiță.

În Shatchakra Nirupana Kundalini este descrisă ca fiind o zeitate care sălășluiește la nivelul lui Muladhara chakra.

Deasupra lui Shvayambhu linga strălucește dormind, kundalini, subtilă precum fibra tulpinii de lotus. Ea este cea care susține întreaga lume, astupând ea însăși, cu delicatețe, gura lui Brahmadvara. Precum spirala unei cochilii de melc, forma ei ca de șarpe este încolăcită de trei ori și jumătate în jurul lui Shiva, iar strălucirea ei este precum sclipirea neasemuită a unei lumini tinere. Murmurul ei dulce este precum zumzetul indistinct al unui roi de albine vedele, primăvara. Ea dă naștere unor minuri minunate, precum și altor compoziții în proză sau versuri... Ea este cea care susține toate ființele lumii prin intermediul inspirației și al expirației, scânteind în sălașul lotusului rădăcină (Mula) precum un lanț de lumini brilante.

Kundalini este, de fapt, Shakti în care subzistă întreaga lume, ca iluzie Maya, dar aflându-se într-o formă latentă. În Kurma Purana, Shiva spune: "Această Shakti supremă se află în mine și este Însuși Brahman. Această Maya mă încântă, căci prin intermediul ei întreaga lume continuă să subziste."

Din această cauză, în Lalitavistara Tantra, Devi mai este denumită „Savamohini”, adică cea care susține întreg Universul.

Deci, Devi kundalini este cea care menține în viață toate ființele (Jiva) prin intermediul inspirației și a expirației. Ea dă naștere aceluși sunet ca un zumzet, asemănător cu cel produs de un roi de albine și tot ea reprezintă sursa vorbirii, sursa din care emană toate sunetele.

În Kadimata Tantraraja, cap.16, se afirmă foarte clar: "Prin acțiunea lui Iccha Shakti a lui Atman direcționată asupra lui Prana Vayu, ia naștere în muladhara minunata Nada (sunet) numit Para. Urcând, ea ajunge în Swadhisthana și primește numele de Pashyanti; și din nou, avansând mai sus ca și în faza anterioară, ea fuzionează în Anahata chakra, numindu-se